

Az erdészeti ágazat jövője

Az Országos Erdészeti Egyesület helyi csoportjai elnökei és titkárai az erdészeti ágazat jövőjét vitatták meg a közelmúltban.

Miért írunk róla? Mert a tagság széles köréből érkezett javaslatokat beszéltük meg ezen a rendezvényen. Pontosán negyven témát sorolt fel a tájékoztató irat, amelyre minden beérkezett javaslatot az elnökség rostálás és kritikai értékelés nélkül hozott a résztvevők tudomására. Szándék és az indoklás szerint a javaslatokat az egyesület több szervezete (a mostani tanácskozás, az elnökség, a Jogi Pártoló Tagok állami-magán-erdő közössége –, majd pedig a legfőbb testület az Országos Küldöttközgyűlés – ez utóbbi véglegesíti), illetve tagjai fogják megtárgyalni, és végül kikristályosodik egy, a tagság által jóváhagyott javaslat, az OEE szerinti, az erdészeti ágazat jövőjéről.

Mi most csak néhány, valóban kiemelten jelentős javaslatot érintünk, amelyekben máris konszenzus alakult ki a mintegy 70 fős csapat tagjai között. Három csoportba sorolta az elnökség a beérkezett témákat.

Ezek:

1. Parlament, kormányzati ügyek, vagy másképpen döntéshozókra vonatkozók.
2. Civil társadalom és szervezetei, azaz a közvéleményt érintők.
3. Az erdészeti ágazatok, erdészeti szakszemélyzet témakörök.

1. Parlament, kormányzat, minisztériumok, döntéshozók

A jelenleg érvényben lévő erdőtörvényt, annak végrehajtási rendeletét érintő, annak módosítását érintő javaslatok. A folyamatos erdőborítás beépítése az erdőtörvénybe, mint például a Pro Silva-féle erdőgazdálkodás, száraló erdőgondozás, készletgondozás. Ez utóbbi jelenleg is megtalálható a jogszabályokban. Járulékrendszer (kitermelt fatömeg utáni befizetés) megszüntetése. Ez bizony veszélyezteti az erdőfelújítások finanszírozását. Erdőtulajdonosokat, erdőgazdálkodókat sújtó bürokrácia csökkentése. Jogos igény. Szinte képtelenség követni, megismerni a jelenlegi adminisztrációt. Évek óta ez a kérése az erdőgazdálkodóknak. Megmerevedett az erdészeti adminisztráció, még a számítógépek sem segítettek. Az ültetvényeket el kell különíteni az erdőktől. Az alföldi akácok miatt ne le-

hetne erdő? Ki kell dolgozni az erdők természetközeli kezelésének módszereit. Részben ez már elkészült, ismert és a jogszabályok is megfogalmazták. A gyakorlat számára kell szakmailag megalapozott konkrét metodikákat, módszereket összeállítani.

Természetvédelmet érintő javaslatok: Vizes élőhelyek, erdők visszaállítása, víz visszatartása az erdőterületeken. Ez komplex feladat, több főhatóságot is érint, de jogos a felvetés. A természetvédelmi állami költségvetéseket tudatosítani kell. Ez így kevés. Nem a tudatosítás a lényeg, hanem az, hogy a természetvédelem a védettségi korlátozások következtében a gazdálkodás eredménykiesését kompenzálja, fizesse meg az erdőgazdálkodóknak. A védett területek kezelésére az állami erdészetek alkalmaznak, költségtérítéssel. Az előbbi mondatokban már reflektáltam – részben – er-

re. Bővíteni azzal kell, hogy igenis és elsősorban az állami, hozzáteszem a szakmailag képzett és kijelölt magán-erdő-gazdálkodók képesek a természetvédelmi erdők szakszerű, a természetvédelem érdekeit is szolgáló kezelésére.

Ha nem így lenne, vagy „lett volna”, akkor a természetvédelem nem tudott volna 348 000 (!) hektár erdőt védelem alá helyezni.

Gazdálkodást érintő javaslatok: magán-erdő szervezetek, mint például az integrátorok támogatása. Nagyon jogos igény. Nem tud a magántulajdonon alapuló magán-erdő-gazdálkodás állami támogatás nélkül igazán lábra állni. Nem elsősorban a benne érintettek hibája következtében. Az állam mondjon le a fanyagexportról, csak belföldi igényekre termeljünk. Ez az erdőgazdálkodók belső tevékenységi érdekét sértené és nem egyeztethető össze az EU szabad kereskedelmi és szabad verseny biztosításának előírásaival.

Egyébként is rontaná az árbevétel, a nyereség az eredmény mértékét.

Kiemeltként kezelhető javaslat: Az állami erdőterületek további csökkentését meg kell akadályozni. Minden egyéb kommentár nélkül is fontos javaslat. Éppen a jelentős mértékű erdőterület-növelés a cél.

2. A civil társadalmat és szervezeteit, a közvéleményt érintő javaslatok

A helyi civil szervezetekkel való kapcsolat építése. Az erdészeti szakma egyik legnagyobb társadalmi jellegű gondja, az elzárkózottság. Sokkal, de sokkal nyíltabb kapcsolatrendszerrel kellene kialakítani a helyi lakossággal, a civil szervezetekkel (zöldekkel, még zöldebbekkel és másokkal), amiből a szakma is profitálna. Sokat javult – kedvezően – a helyzet ezen a téren, de még nem elég. Bölcsebben kell félteni az erdőt, és minden lehetséges módon, valamint szervezettel kell együttműködve óvni érdeinket.

Az erdészet természetvédelem közötti kapcsolat rendezésében az első lépést az erdész tegye meg, több lesz tőle. Tulajdonképpen jó szlogen és elegáns ajánlat. Meg is kell tenni ezeket a lépéseket. Azonban a másik féltől is elvárható a korrektség. A napokban folynak a tárgyalások mintegy 60 000 ha állami erdő természetvédelmi kezelésbe vételéről. Ugyanakkor a természetvédelem már utat talált az új pénzügyminisz-

terhez – legalábbis ezt hallottuk –, ahol már a 347 000 hektár védett erdő kezelésének gondolata merült fel. Szóval meg kell találni a nyílt, korrekt tárgyalások lehetőségét.

Kommunikáció: Nincs erdészeti PR, amely az Erdészeti Főosztály anyagi támogatására vár. Profi céget kell megbízni. Következtesen kell kommunikálni. A természetvédelmi célokat a mi lobo-gónkra kell tűzni. Az erdész nem favágó, az erdész az erdő fenntartója. A televíziókban az erdészeti tájegységek, mint vidékfejlesztés bemutatása szükséges.

Így ez együtt jól hangzik. Meg kell valósítani. A szakma PR tevékenysége nem éri el a kívánt mértéket. A mi lapunk – az ERFA – az Erdészeti Főosztály részbeni anyagi támogatásával tud megjeleníteni, és igyekszünk is a mezőgazdászok között népszerűsíteni az erdészeti szakmát. Tudjuk, ez kevés, mert a mintegy 400 000 fő erdőtulajdonoshoz mi sem tudunk eljutni.

3. Az erdészeti ágazatra, az erdészeti szakszemélyzetre vonatkozó javaslatok

Nem fenyegeti semmi az állami

erdőket, túl van dimenzionálva a kérdés. Adja Isten, hogy ez így legyen! Néha-néha azért felröppen olyan javaslat, gondolat, célzás, hogy az állami erdők egy részét – a jobbkat? – privatizálni kellene.

Nem hiába merült fel a tanácskozáson, hogy fogalmazza meg az állam, hogy mi a célja a jövőben az erdőkkel. E mögött húzódik meg az állami erdők jövőbeni sorsa iránti aggodalom. Remélhetőleg a Nemzeti Földalap kezében jó helyen lesznek az állami erdők. Most bizony van ám bőven gazdája, bleszolója az állami erdőknek. Néhány: ÁPV Rt., HM, NFA, Kincstári vagyoni Igazgatóság, Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium, FVM. Szép lista. Egy gazdára vonatkozó javaslatot is olvastunk a listában.

A magánerdő-gazdálkodás lassan felnőtt, így is kell megjeleníteni. Hát szó, ami szó, kezdi kinőni a magánerdő gazdálkodás a gyerekcipőjét, és gyógyulnak a gyermekbetegségek. Csakhogy a folyamat nagyon lassú, és hosszadalmasan elhúzódik a felnőtté válás. Akad még erdőgazdálkodó nélküli magán-

erdő. Talán az EU-ba történő belépés lendít egyet a szekéren.

Még találkoztam további szép gondolatokkal, mint például azzal, hogy a „szakmánk összefogása példátlan erőforrás, vezetőink felelőssége kiemelt, és keressük az értéket az eligazodáshoz stb.” Híres az erdészeti szakma összefogása. Még ma is több szakma irigylit, vagy pontosabban hangoztatja ezt.

Mi tudjuk, hogy itt-ott már akad rés ezen a ruhán, de még foltozható, amihez a vezetők elhivatottsága, felelősségérzete lehet a kohéziós erő. Bízunk kell ebben, mert a külső erők próbára teszik a szakmát. Nem foglalkoztam a politikai jellegű felvetésekkel, mert az erdészeti szakmának adva van a törvényekben, egyéb jogszabályokban megfogalmazott feladata, jogállása, hatósági tevékenységének előírásai, amelyek az emberi lét bölcsőjének, az erdőnek feltétlen fenntartását teszi kötelezővé az erdészek számára.

Meg kell óvnunk erdeinket a jövő nemzedéke számára. Ebben viszont egységes a szakma.

Balázs István

(Erdőgazdaság és Faipar)

Természetes úton... kis hátszéllel

Gépi talaj-előkészítés a Pécsváradi Erdészetnél

Az erdőgazdálkodás során szükség lehet a felújítandó terület pótlására, állománykiegészítésére, alátelítésére.

A magvetés, ültetés eredményességét, fejlődését nagyban segítheti a befogadó talaj megfelelő állapotba hozása.

Természetes módon a talaj-előkészítés csak a részleges talaj-előkészítés jöhet szóba – a célok eléréséhez szükséges mértékű minimális bolygatás. (Teljes talajelő-készítéskor-Nardy tárcsa, totális vegyszerezés Arsenállal – teljes flóráváltás is történt.)

Az erdészetnél *traktorral járható terepen* (akár esésvonal mentén is), 0,1-0,2 ha-nál nagyobb terület esetén a BPG 60 rotációs pásztakészítőt (gyártja a Bagodi Mezőgép) alkalmazzuk már nyolcadik éve. A pásztakészítő a tuskózatlan vágásterületek gépe. Rugós paralellfüggesztésű, ívelt, szárnyas késű rotátora a tisztító ekefej nyomában 25 cm mélyen felássza a talajt. Nem eltávolítja, zúzza-porítja a felső humuszos réteget, hanem egyenesen beforgatva javítja szerkezetét. (A szerves anyag teljes mélységben való egyenes eloszlása a legkedvezőbb a csemetének.)

Alkalmazzuk:

– bontott állományok alatt *makkbedolgozásra*. A lehullott makk csírázása, a csíracsemete fejlődése szempontjából az a kedvező, ha a makk az ásványi talajra hullik, de még jobb, ha a talajba be is dolgozzuk. (Kevésbé fenyegeti a kiszáradás, penészedés, a rovar-, vadkárosítás, a kései fagy,...) A bedolgozás mélysége a csúszótalpak állításával szabályozható. A teljes mélységű munkavégzés esetén is a makkok zöme csak 0-15 cm mélyre kerül.

– *pásztakészítésre*. Általában 160 cm sortávra készítjük a pásztákat, lehetőleg ősszel, a csapadék megfogása, mélybe vezetése, a fagyhatás érdekében. (Déli lejtőn nézve az olvadó hó talajnedvesítő hatását, az előkészítetlen talajon 5-10 cm, a pásztában 25+15 cm volt. Így a csemete a szárazabb tavaszt is jobban elviselte.) Az ültetés általában ékásóval történik. Különösen a tavaszi pásztázáskor kell ügyelni arra, hogy a csemete gyökere – főleg csúcsa! – szorosan legyen tömörítve, a felfagyás elkerülésére. (Kedvező, ha a „nőit” talajba rögzül.)

A szerves anyag jobb hasznosulása és a természetes módon történő nitrogénpótlás érdekében Phylazonit N-kötő baktérium-

trágyát alkalmazunk. Ezt tartályból a rotor elé juttatva azonnal bedolgozzuk (a napon elpusztul), gépi pásztázatlan erdősítéseknel az ültetővödör vizébe tesszük.

A BPG 60-nal egyéb anyagok (talajfertőtlenítő-, gyomirtó, vízkötő, csali...) is bedolgozhatóak. A gyártó rendelkezésre a taroló-adagoló szerkezeteket is elkészíti.

(A vízkötő Alcosorb nedvdús gél száraza időben előszeretettel kikaparták, fogyasztották az állatok – csalinak sem utolsó.)

Elfüvesedett területen a tisztító ekefejet hántó ekére kell cserélni. Lazább talaj esetén altalajlazítóra is váltható.

A pásztából a kések a kisebb cserjéket, gyökereket kiforgatják, ezzel is csökkentik a konkurrenciát.

A pászták ápolásánál legjobb eredményt az első évi sorkapálás mutatta (népi szólás: egy kapálás egy esőt ér. Egy picit esőt). Siskanádtíppanos, főleg leégett területen hatásos, gazdaságos és szelektív a Nabu S gyomirtó szer. A kezelt területen elszaporodott a nőszirm, ezerjófű, szegfű, hunyor, kosbor, bazsarózsa.